

Хорошковська Т.П. Проблема вимірників читацьких умінь учнів 5 і 6 класів на уроках мови / Т. П. Хорошковська // Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2010 рік: наукове видання. – К.: Інститут педагогіки, 2011. – 312 с. – С. 147–148.

Проблема вимірників читацьких умінь учнів 5 і 6 класів на уроках мови
Т. П. Хорошковська

Актуальність зазначеної проблеми тісно пов'язана з удосконаленням навчальних досягнень учнів.

Вивчення навчально-методичної літератури й практики засвідчив, що ця проблема в Україні розроблена недостатньо.

Аналіз підручників з української мови для 5 і 6 класів виявив, що в них, окрім художніх текстів різних жанрів (у Міжнародній програмі оцінювання знань і вмінь учнів Programme for International Student Assessment, PISA) вони названі суцільними), є наукові тексти – як суцільні, так й у вигляді схем, таблиць, алгоритмів (несуцільні). Останні займають орієнтовно 1/3 усього текстового матеріалу підручників. Проте аналіз їх свідчить про необхідність удосконалення таких текстів, оскільки в них інформація подається роздрібнено, часто відсутнє узагальнення.

У критеріях оцінювання, представлених у програмі з української мови для 5–12 класів, рекомендації зорієнтовані лише на перевірку вмінь читати суцільні тексти. Водночас уміння читати несуцільні тексти тісно пов'язане з сьогоденними потребами життя, проте перевірка вмінь читати їх не передбачена програмою, відповідно відсутні й критерії їх оцінювання.

На нашу думку, вимірювання вмінь учнів читати несуцільні тексти, самостійно здобувати з них інформацію приверне увагу вчителів до необхідності формувати на уроках мови вміння читати тексти у вигляді схем, таблиць, алгоритмів, бо в них закладені знання з мови.

Оскільки тема нашого дослідження стосується проблеми вимірювання читацьких умінь учнів 5–6 класів, на констатувальному етапі педагогічного експерименту ми поставили за мету перевірити, чи вміють 5–6-класники читати несуцільні тексти, а саме брати з них потрібну інформацію та практично застосовувати її. Крім того, перевірялося вміння учнів читати тексти-інструкції до завдань.

Аналіз результатів засвідчив, що вміння читати несуцільні тексти в 5–6-класників майже не сформовані. Учні, хоч і читають пропоновані таблиці, схеми, алгоритми, проте не вміють брати з них повну інформацію. Вони ніби «вихоплюють» окремі відомості, розміщені на початку або в кінці тексту. Так, завдання, які мали на меті перевірити вміння знаходити інформацію в таблицях, схемах, алгоритмах, виявилися для учнів досить складним. Лише 10 % тестованих продемонстрували сформованість уміння читати великі за обсягом тексти, тоді як короткі – близько 90 %. Водночас уміння знаходити інформацію в суцільному науковому тексті виявили 70 % учнів. Уміння застосовувати на практиці здобуту з тексту інформацію продемонстрували 65 % тестованих. Правильно, точно, у

повному обсязі розуміють інструкції до завдань лише 30 % учнів, а майже 60 % звертають увагу тільки на частину з того, що їм необхідно виконати.

Таким чином, виявлено, що вміння учнів читати несутільні тексти і здобувати з них інформацію є актуальною проблемою.